Psychological sciences

PROBLEMS OF VOLUNTEERING TRADITIONS DURING THE WAR AT THE REGIONAL LEVEL

O. Mychkovskyi
Zhytomyr State University Ivan Franko State University of Zhytomyr;
Scientific supervisor: Doctor of Pedagogical Sciences, Professor N. A. Seiko

ПРОБЛЕМИ ТРАДИЦІЙ ВОЛОНТЕРСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

О. Мичковський
Житомирський державний університет імені Івана Франка;
Науковий керівник:д. пед. н., проф. Сейко Н. А.

Постановка проблеми. *Відповідно до таких законодавчих актів, як Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю", Проект Закону України «Про волонтерство», держава реагує на таку потребу часу, як дослідження волонтерської діяльності громадських організацій в світлі дослідження загального стану суспільства в сучасних умовах, що дозволяє окреслити значення волонтерських рухів у сучасному суспільстві та їх вплив на особливості розвитку суспільства.*

Аналіз останніх публікацій. *Над проблемою традицій волонтерства в наш час працювали різні науковці. Кожен з них розглядав дану проблему з різних точок зору. Зокрема, автори Поліщук В. А., Андрієць В., Безпалько О.В., Едель С.В., Звєрєва І., Капська А. Й., Карпенко О. Г., Комарова Н. М., Коваль Л. Вайнова Р.Х., Кузьменко О.А., Толстоухова С. В., Короткова Р.І., Петрочко Ж.В., Мирук С.В. розглядають питання підготовки волонтерів до роботи з різними групами осіб, історичні аспекти розвитку волонтерської діяльності висвітлені в роботах Тюпті Л. Т., Іванової І. Б. Вайноли Р.Х., Капської А.Й., Комарової Н.М., Горбунової-Рубан С.А., Кулинич О.В., Коханого Т.А., Парщик А.В., Семигіної Т. В., Покладової В. В., Григи І. М., Назарук В., Полтавця В.І. Проблемами практичної діяльності волонтерів займалися О. Главник, Н. Романова, Т. Дружченко, Голованова Т.П., Гапон Ю.А., Толстоухова С. В., Багай В. В., Вакуленко О. В., Зайцева З. Г., Комарова Н. М., Зінченко А. Г. та ін.*

Однак, незважаючи на достатню кількість праць, дана тема на сучасному етапі є ще недостатньо вивченою та розробленою, особливо та її частина, що стосується технологій волонтерської діяльності громадських організацій регіонального рівня в умовах війни, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Таким чином ***метою*** *цієї статті стали теоретичні основи дослідження технологій волонтерської діяльності громадських організацій регіонального рівня в умовах війни.*

Виклад основного матеріалу. *Побудова громадянського суспільства в Україні спонукає активний розвиток такого соціального явища, як волонтерський рух. В умовах повномасштабної війни Росії проти України стрімко зріс інтерес світу до всього українського. Наш народ відчув величезну підтримку світової спільноти, яка нині надає велику підтримку громадським організаціям, волонтерам, які працюють у нашій країні.*

Сьогодні Європа надає велику підтримку Україні щодо розвитку благодійності. Зокрема, активно діє Програма Європейського Союзу «House of Europe», що пропонує можливості для реалізації численних волонтерських проектів, громадських ініціатив. Українці, що працюють в соціальній сфері, мають змогу пізнавати досвід волонтерських рухів у розвинутих світових країнах, спілкуватися з активними молодими людьми Європи та впроваджувати кращі тенденції в Україні.

У нашій державі та світі вкотре усвідомили, що спільне звернення до допомоги ближнім здатне продуктивно впливати на вирішення глобальних проблем, що диктує нам порядок денний. Адже громадські ініціативи є тією базою, яка формує особистість сучасної людини - людини, яку прийнято називати "цвітом нації".

Зокрема, сьогоднішні захисники України, які відстоюють її незалежність, - це молоді активні люди, які вчора працювали в громадських організаціях, займалися волонтерством. Саме там

сформувався їхній характер та цінності, які сьогодні проявляються в самовідданій любові до своєї землі і людства.

У процесі формування нової реальності значне місце відводиться громадським ініціативам та їх волонтерській діяльності.

Науковці наголошують, що дослідження волонтерської діяльності громадських організацій в світлі дослідження загального стану суспільства в сучасних умовах дозволяє окреслити значення волонтерських рухів та їх вплив на особливості розвитку суспільства.

Так, законодавчо визначений термін «волонтерський рух» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. N 748-р "Про схвалення Концепції проекту Закону України "Про волонтерський рух"), задекларовано, що підтримка і сприяння його розвитку є одним з основних напрямів державної політики у сфері соціальної роботи; організовано проведення в Україні у 2001 році Міжнародного року волонтерів, у межах якого розроблено низку заходів щодо сприяння розвитку в Україні волонтерського руху; утворена Кабінетом Міністрів України Координаційна рада з питань розвитку та підтримки волонтерського руху; легітимізовано право волонтерів на їх залучення до надання соціальних послуг відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. N 1895 "Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг", затвердженого Кабінетом Міністрів України, яке регулює цю діяльність та ін.

Традиції волонтерства включають наступні критерії.

1. Це діяльність, яка не передбачає фінансової винагороди. Якщо грошова виплата, яку люди отримують за роботу, дорівнює ринковій вартості цієї роботи чи перевищує її, така діяльність не може вважатися волонтерською. Однак, кожен волонтер повинен мати забезпечене законодавством право на компенсацію витрат, пов'язаних зі своєю діяльністю; це досить суттєво, оскільки волонтерська діяльність не є донорською діяльністю, і людина не повинна витрачати на неї власні кошти. Компенсація витрат також забезпечить участь людей, фінансові ресурси яких є досить обмеженими.

2. Це діяльність, яка здійснюється з власної волі. Власна воля людини є основою волонтерської діяльності, але люди, які займаються волонтерством, рідко роблять це цілком добровільно. Зазвичай – внаслідок тиску з боку однолітків чи почуття певного соціального обов'язку. Однак, цей критерій допомагає відрізнити справжню добровільну волонтерську діяльність від ситуації, коли певні дії спричинені тиском на індивіда визначених зовнішніх обставин: коли в школі від учнів вимагають бути волонтерами; коли працівники компанії, яка офіційно реалізовує волонтерську програму, повинні брати участь у заходах цієї програми; коли, у деяких державах, волонтерська праця є альтернативою військовій службі. Останнє зокрема, спостерігається і в Україні в час новітньої війни. Коли багато наших співвітчизників "волонтерять", аби не йти служити.

3. Це діяльність, яка приносить користь як людям, які її здійснюють, так і суспільству в цілому. Цей критерій допомагає відрізнити волонтерство від просто проведення вільного часу, наприклад, від занять спортом (хоча коли хтось грає у футбольній команді, що збирає кошти на благодійну діяльність, це вважатиметься волонтерською діяльністю, що також нині є розповсюдженим в Україні). Волонтери можуть допомагати як друзям, знайомим чи сусідам, так і всьому суспільству. Лише допомога найближчим родичам не вважається волонтерською діяльністю.

Волонтерський рух є, по суті, частиною громадського життя будь-якого суспільства. У загальному розумінні – це той внесок, який робиться фізичними особами на засадах неприбуткової діяльності, без просування по службі, для добробуту і процвітання спільнот та суспільства в цілому. Ця діяльність може набувати різних форм: від повсякденних форм взаємодопомоги до спільних дій під час кризи. Під цим поняттям розуміють волонтерські дії як на місцевому, так і на державному рівнях і, разом з цим, як двосторонні та міжнародні програми. Волонтери відіграють різносторонню роль в розвитку та добробуті країн. В рамках національних програм і програм ООН сприяють розвитку гуманітарної допомоги, технічного співробітництва, пропаганди прав людини, демократії та миру. Волонтерський рух також є основою діяльності недержавних та громадських організацій, професійних асоціацій та профспілок. Більшість кампаній з раціонального використання ресурсів та охорони навколишнього середовища не може обійтися без роботи волонтерів.

Висновки. *Війна в Україні диктує умови життя, в яких усі ми перебуваємо. Ще більш відчутно визначилися категорії людей, які потребують допомоги. Передусім, це військові, яким сьогодні допомагає вся країна, їх родини, внутрішньо переміщені особи. А також залишається потреба*

піклування про ті категорії громадян, які потребували допомоги завжди. Це молоді люди без жодного занять, дорослі безробітні, діти які не отримують потрібної уваги з боку батьків, або не мають батьків, пенсіонери та ін. На сучасному етапі розвитку нашої країни волонтерський рух потребує об'єднання зусиль різних громадських волонтерських організацій, а також проведення навчань для волонтерів. Щоб вирішити дану проблему необхідно, по-перше, вивчити реальні потреби різних верств населення; по-друге, визначити, апробувати та поширити нові методики волонтерської роботи, які допоможуть в реалізації цих проблем; по-третє, потрібна підготовка висококваліфікованих спеціалістів, здатних професійно впроваджувати розроблені концепції і програми.

Список використаних джерел та літератури

1. A National Agenda on Volunteering: Beyond the International Year of Volunteers [Electronic resource]. – 2006. – Access mode up to resource: https://volunteeringaustralia.org/wp-content/uploads/NationalAgenda.pdf.

2. Graham S., & Wetner B. (1996). Theories and Principles of Motivation. In Berliner D.C., & Calfee R. (Eds.), Handbook of educational psychology (pp. 62-84). New York: Macmillian.

3. Pakdel, B. (October, 2013). The Historical Context of Motivation and Analysis Theories Individual Motivation. International Journal of Humanities and Social Studies, 3(18), 240-247.

4. Saiyadain, M.S. (2009). Human Resources Management (4th ed.). New Delhi: Tata McGraw - Hill Publishing Company Limited.

5. Schmedake, Megan L.. "World War I Volunteer Nursing." The Purdue Historian 7, 1 (2014). http://docs.lib.purdue.edu/puhistorian/vol7/iss1/3